

Samræða við Mariu í Skorti á Tvøroyri:

Tey søgdu eg var tvítulingur

—tað komst av, at eg gjørdi ymisk mannfólkaarbeiði

Á útróðri — skotið fugl — í grindadrápi — seymikona. Hon er nú 81 ár, Maria í Skorti, men bíðar bert eftir, at lýkka aftur kemur í luftina, so hon kann flóta sær bátin.

— Eg eri júst nú byrjað uppá tann næsta ungdomin, sigur hon

Maria í Skorti á Tvøroyri er millum annað kend fyri at hava gjørt ymisk mannfólkaarbeiði. Vit hava biðið hana greitt frá hesum og ymsum øðrum, hon hevur tikist við og kann minnst aftur á.

— Mamma var tvær reisir gift. Fyrru ferð við Óla í Skorti, sum var pápi mín. Hann var sjómaður og ein av teimum, sum tóku prógv umboð á «Beskytteren». Eg var bert fyra ára gomul, tá hann doyði av tuberkul. Vit vóru fimm systkin, so eithvørt mátti gerast fyri at halda lívinum uppi. Mamma fór niður til Danmarkar at læra seg at taka mál og pressa og annað tilíkt, meðan ein genta var her í húsinum og ansaði eftir okkum. Afturkomin fór hon at starvast sum skræddari.

Eg royndi at fylgja eitt sindur við, hvat hon gjørdi, og minnst eg, tá hin sokallaði silkidamparin kom úr Amerika. Hetta var undir fyrra heimsbardaga. Damparin legði inn í Føroyum og fóru keypmenn ymsastaðni frá til Havnar at keypa toy. Eisini ein av keypmennunum her úr bygðini hevði keypt frá damparanum og bað hann mamma um at

seyma hetta til buksir. Hetta var stórarbeiði og hevði eg eisini hug at royna. Beiggi mín hevði einar eingilskar kvarðabuksur, sum eg spretti upp eitt kvøldið, tá mamma var úti, og gjørdi eitt mynstur eftir teimum, og klypti eg so einar buksur. Hetta eydnaðist mær so mikið væl, at eg fekk loyvi til at seyma henda bóltin av toyi upp fyri keypmannin.

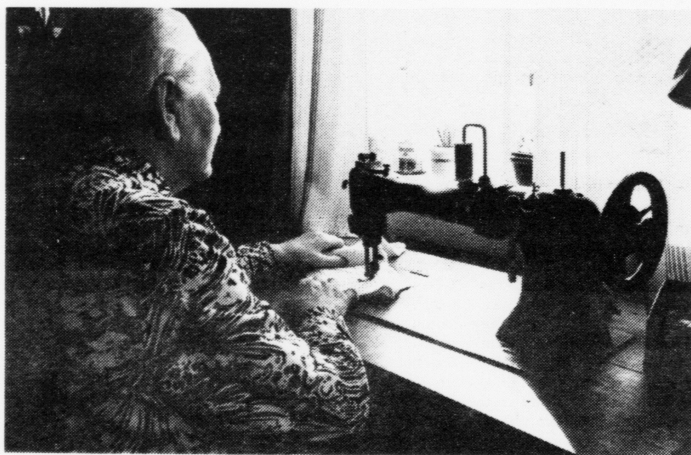
Til Danmarkar

So hendir tað, at kona her í bygðini gjørdist so mikið sjúk, at neyðugt var hjá henni at fara til Danmarkar undir læknað. Tað var ikki soleiðis tá, at ein bert setti seg í eitt flogfar fyri síðani at vera í Keypmannahavn løtu seinri. Eg hevði verið so mikið nógv á sjónum tá, var sjósterk, og varð tí biðin um at fara við niður. Hetta var í 1920. Eg fór niður við einum skipi, sum æt Niðarós. Á leiðini niður til Danmarkar var lagt inn í Onglandi, men komu vit so umsiðir leiðina fram. Hetta var fyrsta ferð mín uttanlands og heimfóðisligur var man. Tibetur átti eg eitt systkinabarn har niðri og har fekk eg loyvi

at búgva. Tað var í Kronborggade 33, eg minnst tað sum tað var í gjár.

— Eg var tó ikki meir enn komin til Danmarkar, tá aðalverkfall bleiv. Elisabeth, systkinabarnið, helt tá fyrri, at annað var ikki at gera enn at fáa mær eitt frimerki millum herðarnar og senda meg heimaftur. Hesus var eg einki fyrri. Eg hevði verið við til at drigið sildagørn hetta sama heystið. Eg átti tí einar 200 krónur uppi á mær og vóru hetta nógvir pengar tá. Men hóast alt var hetta skjótt at brúka í Keypmannahavn, so eg mátti heldur fáa mær eithvørt at gera. Eg las í bløðunum, at teir søktu eftir einari »Brenklædesyerske« hjá Brødrene Andersen á Kongens Nytorv og fór eg at royna.

Jú, sjálvandi spurdu teir meg fyrst, hvar eg hevði seymað áður og eg segði heima í Føroyum. Teir sóu eitt sindur ivasamir út, men góvu mær tó toy til einar buksur og góðu mær sess í rúmi fyrri meg sjálva. Ikki hevur gingist skjótt hjá mær, tí teir ivaðust í, um eg var rýmd, men umsiðir vórðu buksurnar lidnar — og tað sum betur var — eisini góðtiknar. Har starvaðist eg í

Maria seymar enn. Seymimaskinuna keypti hon í 1920. — Eg minnst einaferð, eg skuldi keypa maskinolju til hana, men fekk glyserin istaðin. Tá mátti eg biðja ein smið taka hana sundur og reinsa hana.

hálvannað ár. Eftir hesa tíð var eg hjá øðrum skræddara og lærði at seyma jakkar, og havi eg nú sitið í 52 ár við skræddarabórð. Tað er ikki nógv eg seymi nú, men tað kemur fyrri, at onkur kemur við onkrum at seyma. Maskinuna havi eg enn, hon er frá 1920.

Á útróðri

— Eg skal viðganga, at eg havi roynt eitt sindur av hvørjum. Mær dámdi ógvuliga væl at vera á útróðri, kanska ikki so nógv á fjarleiðum, men tað var mangan nógv at fáa her inni á fjørðinum. Eisini plagdu vit at vera undir Litlu Dimun og dyrgja.

— Vildu menninir lova tygum við til útróðrar?

— Ja, nú var tað soleiðis, at tað var eg, sum lovaði teimum við, heldur enn øvugt. Einaferð vóru vit tiggju, sum tóku okkum saman og fóru við einum motorbát og tveimum róðrabátum undir Litlu Dimun at dyrgja. Vit fingi ein fullan leyp av stórseiði í part. Tað var stuttligt. Vit vóru bæði á Breiðanesbarmi og Álkubarmi. Breiðanesbarmur er hin norðari, har sum ein skonnart fór á land umleið ár 1900. Masturin fall inn móti helluni og tann fyrsti maðurin gekk á land eftir masturin.

Maður á Litlu Dimun

— Tað vóru tveir adventistar, sum vóru útróinir ein

Maria í Skorti, 15 ára gomul

sunnudag og sóu henda mannin ganga á Litlu Dimun. Teir sigldu til lands og boðaðu frá. Eisini var tað fyrri at vita, um hvalbingar vóru á Dimun henda dag, tað kundi jú lættliga henda. Motorbátur fór beinanvegin út og tók mannin av oynni. Seinri gav hesin kirkjuni ymiskar silvurlutir sum tøk.

— Eg havi nú ein litlan tomm, sum eg hesi seinastu árin havi verið á fjørðinum við. Ein ommusnur min bað meg, tá tað verður eitt sindur lýggjari í veðrinum, koma við sær út á Tjaldavík og vísa honum nokur góð mið og tað fari eg fegin.

Skotið fugl

— Eisini havi eg roynt meg við byrsuni. Fimtan

ára gomul keypti eg mær eina byrsu. Hetta var ein einkultløbari við lásinum niður á síðuna. Ein kaliber 28, so tú mátti vera nær, um skotið skuldi duga. Hon kostaði 16 krónur, so beiggi mín og eg spardu okkum saman til hana. Sama ger, væl bar til. Ein maður kom einaferð norðaneftr higat at ferðast og var eg saman við honum og fleiri øðrum úti fyrri Hvannhaga og fekk eg tá niggju fuglar fyrri tiggju patrónir. Tá hann var komin norð aftur til Havnar setti hann hetta í Dimmu. Sjálvandi var eg ikki sørt erpin av hesum.

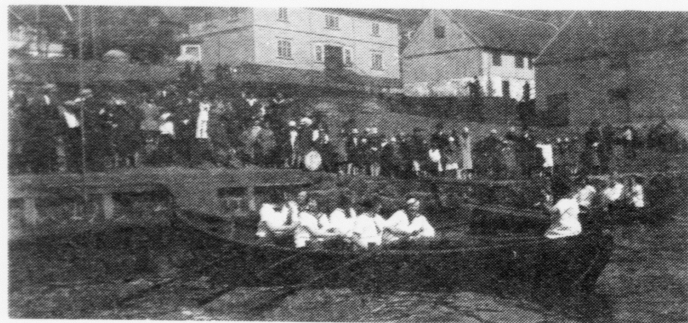
— Á Hvannhaga var eg so ofta. Vit høvdu bát liggjandi har og mangan gingu vit hagar fyrri at fara ein dyrgingartúr.

Í grindadrápi

Maria í Skorti hevur eisini verið í grundadrápi og greiðir soleiðis frá tí:

— Eg minnst einaferð, at tað kom ein grind á Tvøroyri sama dag, sum ein legði beini í Hvalba. Á Tvøroyri doyðu 350 hval og í Hvalba umleið 800.

Eg var so við í Tvorá-grindini og slepp í bát. Eg kom at sita á toftubekki saman við einum lopransmanni. At rógva dugdi eg, tað segði eg við teir fyrri at eg kundi sleppa við. Eg var tó ikki einasta konufólk, sum var í grind tann dagin. Tað fekk eg at vita aftaná. Tað bar so á, at hvalbingar vóru komnir á Tvøroyri í grind. Tá blivu

Henda myndin er tikin á fyrstu Jóansøkuni, í 1929. Tær róðu kapp frá sandinum út til brúnna hjá Palla í Mýruni. Maria í Skorti er í bátnum, sum er fremri á myndini, fimm bátar róðu og varð hesin nr. 1. Torvbátar vórðu tá brúktir til kappróður og teir lógu gott á takinum, sigur Maria